

Türkiye’de Evlilik Uyumu ile İlgili Yapılan Doktora Tezlerinin İncelenmesi

Aslıhan ŞENLİ¹

Hanifi PARLAR²

Öz

Bu çalışmada; evlilik uyumu konu alınarak yazılmış doktora ve tıpta uzmanlık tezleri incelenmiştir. Bu çalışmanın amaç kısmında bazı sorular mevcuttur. Bu sorulara çalışmanın bulgular kısmında yanıt verilmiştir. Evlilik uyumu kısaca, farklı kişilik özelliklerine sahip iki bireyin anlaşmalı düzen oluşturmasıdır. Evlilikte uyum, evli bireylerin başkaları ile uyumuna da katkı sağlamaktadır. YÖKTEZ veri tabanından yapılan araştırma sonucu 1995 ile 2019 yılları arasında evlilikte uyum konusunda yazılmış toplam 28 adet tez olduğu görülmüştür. Ancak etik izinler dolayısıyla izinli olmayan 3 tez araştırmaya dahil edilememiş olup, evlilikte uyum konusunda yapılmış 25 araştırma ile çalışılmıştır. Yapılan bu çalışmaların sayısının düşük oranda olması dikkat çekmektedir. Evlilikte uyum konusunda yapılan bu çalışmalarda konular, tezlerin seviyeleri, yılları, dilleri, üniversiteler, enstitüler, anabilim dalları, yazarların cinsiyetleri, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları, istatistiki analizleri, kaynak türleri, tezlerin illere göre dağılımı ve tez danışmanlarının unvanları incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Evlilik uyumu, evlilikte anlaşma, aile

Examination of Doctoral Theses Written on Marital Harmony in Turkey

Abstract

In this study, doctoral and medical theses written on marital harmony are examined. There are several questions in the purpose part of this study. These questions are answered in the findings section of the study. Harmony in marriage is briefly defined as follows: it is a path that two individuals with different personality traits are happy, mutually agree, create order and go together commonly. Marital harmony also contributes to the harmony of married individuals with others. As a result of the research conducted from the Higher Education Council Thesis Center database, it was seen that what wrote 28 theses on marital harmony. However, 3 theses could not be included due to ethical permissions, and 25 studies were conducted about marital harmony. It is noteworthy that the number of these studies is too low. These studies on marital harmony, subjects, levels, years, languages of theses, universities, institutes, departments, authors' gender, research methods, data collection tools, statistical analysis, resource types, distribution of theses by provinces, and titles of thesis advisors also were examined.

Key Words: Marital harmony, agreement in marriage, family

¹ **Sorumlu Yazar:** Aslıhan Şenli, İstanbul, Türkiye, E-mail: aslihanenli@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7786-0023

²Doç. Dr. Hanifi Parlar, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye,

Email: hparlar@ticaret.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6313-6955

Atıf: Şenli, A & Parlar, H. (2021). Türkiye’de evlilik uyumu ile ilgili yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *İZU Eğitim Dergisi*, 3(6). DOI:

Extended Abstract

Introduction

Concordant pairs; the marriage of the pairs who have the same opinion marriage and family and those who solve their problems positively are called harmonious marriage. Pairs with strong communication and couples who get along, pairs who can think in common according to observe these are concordant pairs. Actually marital harmony is getting full or marriage. In order to have satisfaction in marriage, pairs must be compatible. Marital adjustment, which is an important concept in the investigation of the nature of the marital relationship, is a concept that is accepted as necessary to have an effective and happy marital relationship (Ersanlı ve Kalkan, 2008). Marital harmony is the most suspicious and excited for couples before marriage.

Method

According to these theses written in marital harmony according to Turkey dissertation researched and planned objective. These were analyzed by collecting data through literature review and content analysis method. The keyword of the thesis is 'harmony in marriage'. In this study, doctoral and medical theses written on marital harmony are examined. In these studies on marital harmony; subjects, levels, years, languages of theses, universities, institutes, departments, authors' gender, research methods, data collection tools, statistical analysis, resource types, distribution of theses by provinces, and titles of thesis advisors also were examined. Content analysis technique was used for this review. This technique is the most widely used method in the social sciences. The data obtained as a result of the research were analyzed in the table according to percentage and frequency distribution. Percentages and frequencies are calculated according to the spss program.

Finding and Discussion

The structure, topics and levels of theses that are open to access have been examined in this dissertation. In addition, the distribution of theses according to the years they were written, their own languages, the universities, institutes and departments they approved were examined. Dissertation, the gender, distribution of the thesis authors, research methods, data collection methods, statistical analysis, sources used, distribution of theses by provinces and the names and titles of thesis advisors were analyzed. The result of the work done it has been analyzed that there is not enough thesis in English at the doctoral level. As a result of the examinations, it has been noticed that there are few qualitative studies, The thin and mixed method is quite abundant in this study. Data collection methods used for the study were examined in detail. Consequently, data collection sources are very comprehensive and sufficient for his study. The most preferred data collection source is the marital adjustment scale. From other sources; demographic information forms, various questionnaires, interview forms, scales suitable for the subject of the research and questionnaires about marital adjustment were used. As a result of the examinations, women wrote more theses on marital adjustment. When we examine the writing years of the theses, studies have been carried out on this subject between 1995-2019. Studies also include a number of universities in Turkey, however the universities where this study has been published the most are in Ankara. When the statistical analysis at the study was checked, the spss program was used. There is a wide variety of statistical analysis. Most of the scientists who advise on such studies are titled professors.

The fact that individuals with different personality traits compromise and solve their own problems together and their decisions are concluded together show us harmony in marriage.

Giriş

Evlilik, MÖ 2000 yılından günümüze uzanan temel niteliklerini koruyarak süregelen bir kültür olayıdır. Evlenme davranışı, insanoğlunun en temel davranışlarından biridir (Şen, 2015). Toplumun en temel yapılarından biri olan aile 'evlilik' teması ile bir resmiyet kazanarak toplumun düzenini oluşturmada ve bireyin bir oluşum içerisine girmesine katkı sağlamaktadır. Evlilik, iki insanın birlikte yaşamak, yaşantılarını paylaşmak veya çocuk sahibi olmak gibi fizyolojik, psikolojik ve toplumsal açıdan birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için bir araya geldiği, karşılıklı dayanışma ve toplumsal onaylamayla gerçekleştirilmiş bir sözleşmedir (Erdoğan, 2019). Evlilik oldukça kompleks bir ilişki türüdür. Hem bir beraberlik hisleri içerisinde, hem de kendi kişiliğini koruyarak kişisel yaşantıyı da içinde barındırır. Kişilerin ilişkilerindeki güç dengelerini nasıl sağlayabilecekleri, birliktelik duygusu içerisinde nasıl davranacaklarını hatta daha sonraki kuşağı oluşturacak nesli nasıl yetiştireceklerini öğrenmelerini gerekli kılar. Ailenin ayrılmaz bir parça olduğu ve evliliğin, ailenin oluşmasındaki en önemli yapısal mekanizmalardan biri olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Toplumda yaşanan sanayileşme ile birlikte evliliğin yapısında değişimler gözlemlenmektedir. Günümüze gelen evlilik çeşitleri, monogamik ilişkiden poligamik ilişkiye, ülkenin yasalarına, kültüre ve ırklara göre değişkenlik göstermektedir. Evlilik kurumunun en önemli değişkenlerinden biri olan evlilik uyumu konusuna gelecek olursak; Evlilik uyumu bireyleri evlilik evresi öncesi en çok kuşkulandıran ve heyecanlandıran konulardan birisi olmuştur. İki kişinin birlikte bir hayatı paylaşmaları, hangi kişilikte olan insanların uyum daha uyumlu olacağı ya da eşlerin diğerinin kişiliğini hangi yönde etki ettiği ve etki altına aldığı gibi sebepler, evlilik uyumu konusuyula bağlantılıdır (Kansız ve Arkar, 2011). Eşler arasında beraberlik düşüncesi aralarındaki uyum becerilerini geliştirir. Bazı kaynaklarda evlilik uyumunun, çiftlerin uyması gereken bir

zorunlulukmuş gibi anlatılması çiftlerin bu konuya korkuyla yaklaşmasına sebep olabilmektedir. Eşlerin sağlıklı iletişim kurması, benzer beklentileri benimsemeleri, kararları birlikte alabilmeleri, aile üyeleriyle olan ilişkilerinde, sosyal yaşam etkinliklerinde ve maddi konularda düşünce ve çabalarında anlaşmaları eşler arası uyumu sağlamaktadır (Şener ve Terzioğlu, 2002). Eşlerin evlilik sonrası evliliklerinden birtakım ümitleri olmaktadır. Bunlar kişilerin kültürel yaşantılarından meydana gelmekle birlikte doğrudan eşleri ile ilgilide meydana gelmektedir. Evliliğin ilk döneminde beklentiler karşılanmazsa bu durum çatışmaların yaşanmasına, evlilikten umduğunu bulamamaya, hatta daha sonra boşanmaya bile yol açabilmektedir (Sevim, 1999).

Evlilik ilişkisinin niteliğinin araştırılmasında önemli bir kavram olan evlilik uyumu, etkili ve mutlu bir evlilik ilişkisine sahip olmak için gerekli olduğu kabul edilen bir kavramdır (Ersanlı ve Kalkan, 2008). Evliliğin sürdürülmesi ve ilişki devamlılığını sağlamak için, belirli iletişim ve problemlere çözüm getirme becerileri edinilip evlilikteki beklentileri karşılamaya yönelik adımların atılmasına gerek duyulmaktadır (Hamamcı ve diğer, 2011).

Yöntem ve Model

Türkiye’de evlilik uyumu konu alınarak yazılmış doktora tezlerinin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışma, nitel araştırma yöntemine göre planlanmış ve yapılmıştır. Literatür taraması yoluyla veriler toplanarak içerik analizi yöntemiyle de tezler incelenmiştir. ‘Evlilikte uyum’ anahtar kelime olarak belirlenmiştir. Tez türü olarak doktora ve tıpta uzmanlık seçeneği seçilerek literatür kapsamlı şekilde araştırılmıştır.

Amaç

Araştırmanın amacı, Türkiye’de Evlilik Uyumu ile ilgili 1995 ile 2019 yılları arası yazılmış tüm doktora ve tıpta uzmanlık çalışmalarının incelenmesidir. Bu amaç kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. Evlilikte uyum konusunda kaç adet tez yazılmıştır?
2. Ulaşılan tezlerin konu başlıkları nelerdir?
3. Ulaşılan tezlerin seviyeleri(Yüksek lisans-Doktora) nelerdir?
4. Tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
5. Tezlerin özgün dillerine göre dağılımı nasıldır?
6. Tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
7. Tezlerin enstitülere göre dağılımı nasıldır?
8. Tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
9. Tez yazarlarının cinsiyet dağılımı nasıldır?
10. Tezler hangi araştırma yöntemleriyle yapılmışlardır?
11. Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?
12. Tezlerde kullanılan istatistiki analizler nelerdir?
13. Tezlerde kullanılan kaynak türleri nelerdir?
14. Tezlerin illere göre dağılımı nasıldır?
15. Tez danışmanlarının unvanları nelerdir?

Bulgular kısmında bu soruların cevapları ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Sınırlılıklar

Bu çalışma, YÖKTEZ veri tabanına yüklenmiş doktora ve tıpta uzmanlık tezleri ile sınırlıdır.

Araştırma Dokümanı

Literatür taraması Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi’nde yazılmış olan doktora ve tıpta uzmanlık tezleri ile yapılmıştır. Anahtar kelime kısmına “evlilikte uyum” ve tez türü kısmından da önce doktora daha sonra tıpta uzmanlık seçeneği işaretlenerek yapılan tarama sonucunda 28 adet teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden 20 tanesi doktora, 8 tanesi ise tıpta uzmanlık seviyesinde yazılmıştır. 20 doktora tezinden 18 tanesi erişime açık olup, 2 tanesi yayınlanma izni olmaması sebebiyle incelemeye alınamamıştır. Tıpta uzmanlık çalışmalarından 7 tanesi erişime açık olup, 1 tanesi yayınlanma izni olmaması sebebiyle incelemeye alınamamıştır.

Verilerin Toplanması

Çalışmada evreni oluşturması için Yüksek Öğretim Kurulu, Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın 'Ulusal Tez Merkezi' bölümünde yer alan ve yazarlarının yayınlanmasına izin verdikleri Evlilikte Uyum alanında 1995 ve 2019 yılları arasında Türkiye'de yapılmış olan doktora tezleri belirlenmiştir. Tıpta uzmanlık çalışmaları ise 2007 ve 2019 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. Aralık 2020 tarihi odak alınarak, Yüksek Öğretim Kurulu, Ulusal Tez Merkezi yani YÖKTEZ bünyesinde toplam 20 doktora tezi, 8 tıpta uzmanlık alanında yazılmış tez yer almaktadır. Bu tezlerden 20 tanesi doktora seviyesinde ve 18 tanesi izinli, 8 tanesi tıpta uzmanlık seviyesinde ve 7 tanesi izinlidir. Bu sebeple toplam 28 tezdten 25 izinli teze ulaşılmış ve izinli tezlerin tamamı örnekleme dâhil edilerek incelenmiştir. Tezler incelendikten sonra alan yazındaki benzer çalışmalar gözden geçirilerek araştırma soruları oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada evlilikte uyum konusunda yazılan doktora ve tıpta uzmanlık tezlerinin konuları, tezlerin seviyeleri, yazılan tez sayısı, yıllara göre dağılımı, dilleri, üniversitelere göre dağılımı, yazıldığı enstitü, bağlı oldukları ana bilim dalı, araştırmacıların cinsiyeti, tez danışmanlarının unvanları, yöntem, veri toplama araçlarına göre dağılımı, kaynak türleri, istatistiki analizleri, illere göre dağılımı inceleme kapsamına alınmıştır. Bu incelemeler için içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. İçerik analizi tekniği, sosyal bilimlerdeki araştırmalarda oldukça fazla kullanılan bir analiz tekniğidir. Araştırmada elde edilen veriler yüzde ve frekans dağılımlarına göre tablo haline getirilmiş ve analizleri yapılmıştır. Yüzde ve frekans hesaplamaları SPSS paket programı sayesinde hesaplanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Çalışmada belirlenen amaçlarda da belirtildiği üzere; erişime açık olan tezlerin sayısı, konuları, seviyeleri incelenmiştir. Ayrıca tezlerin yazıldıkları yıllara, özgün dillerine, onaylandıkları üniversitelere, enstitülere, anabilim dallarına göre dağılımına bakılmıştır. Son olarak tez yazarlarının cinsiyet dağılımı, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları, tezlerde kullanılan istatistiki analizler, kullanılan kaynaklar, tezlerin illere göre dağılımı ve tez danışmanlarının unvanlarına ilişkin analizler yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Evlilikte uyum konusunda kaç adet tez yazılmıştır?

Evlilikte uyum konusunda YÖKTEZ veri tabanında 20 doktora tezi bulunmaktadır ve bunlardan 18 tanesi incelenmeye alınmıştır. Veri tabanında evlilikte uyum konusunda tıpta uzmanlık alanında 8 tez bulunmaktadır bunlardan, 7 tanesi incelemeye alınmıştır.

Ulaşılan tezlerin konu başlıkları nelerdir?

Tablo 1. Tezlerin konu başlıkları

Sayı	Konu
1	İnfertilitede emosyonel semptomlar, evlilik uyumu ve cinsel işlev bağlamında cinsiyet farklılıkları.
2	Bağlanma tarzları ve internet bağımlılığının evlilik uyumuna etkisi.
3	İnfertilitenin yaşam kalitesi ve evlilik uyumu üzerine etkisi.
4	Bağlanma stilleri, ilişkilere ilişkin bilişsel çarpıtmalar, kişilerarası ilişki tarzları ve kişilik özelliklerinin evlilik uyumunu yordamadaki rolünün incelenmesi.

5	Evlilik uyumuna ilişkin model araştırması.
6	Evli bireylerin öznel iyi oluş düzeyleri ile mizah tarzları, temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve evlilik uyumu arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi.
7	Fibromiyalji tanılı kadın hastalarda cinsel fonksiyonların ve evlilik uyumunun değerlendirilmesi.
8	Evlilik uyumu ile psikiyatrik rahatsızlıklar, bağlanma stilleri ve mizaç ve karakter özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi.
9	İnfertil çiftlerde algılanan sosyal desteğin infertilite ile ilişkili stres ve evlilik uyumu üzerine etkisi.
10	Evlilikte bilinçli farkındalık ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide duygusal zeka ve evlilik uyumunun aracılık rolü.
11	Türkiyeli ve İranlı evli bireylerde evlilik uyumu, denetim odağı ve problem çözme becerisinin incelenmesi.
12	Evlilik uyumu-dindarlık ilişkisi: Adana örneği.
13	Akademisyenler örneği üzerinden evlilik uyumu ve iş tükenmişliği bağlantısının incelenmesi.
14	Evlilik uyumu ilişkisinde aile içi iletişimin rolü: Konya örneği.
15	Evli kadınlarda evlilik uyumunun cinsel işlev ve duygu durumları üzerine olan etkisinin değerlendirilmesi.
16	Cinsiyet, evlilik uyumu, depresyon ile nedensel ve sorumluluk yüklemeleri arası ilişkiler üzerine bir araştırma.
17	Talep etme geri çekilme iletişim örüntüsü ve evlilik uyumu: Bağlanma yaklaşımına dayalı bir çift modeli.
18	Cinsel işlev bozukluğu olan çiftlerde mizaç ve karakter boyutları, evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişkiler.
19	Domestic violence against women in relations to marital adjustment and psychological well-being, with the effects of attachment, marital coping, and social support.
20	Adet düzensizliği olan kadınların cinsel yaşam kalitesi ve evlilik uyumunun incelenmesi
21	Evli bireylerin erken dönem uyumsuz şemaları, ilişkilerde bilişsel çarpıtmaları ve yüklemelerinin evlilik uyumunu yordaması.
22	Alkol bağımlıları ve eşlerinde evlilik uyumu, bağlanma biçimi ve mizaç karakter özellikleri arasındaki ilişki.
23	Perinatal dönemde paternal depresyon ve evlilik uyumu ilişkisi.
24	Evlilik uyumunun kişilik özellikleri, ilişkiye dair inançlar ve çatışma çözüm stilleri bağlamında yordanması (Diyarbakır ili örneği).
25	Isparta il Merkezinde yaşayan 15-49 yaş evli kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu ve ruhsal sorun görülme sıklığı ile bu durumların evlilik uyumu ve diğer etmenlerle ilişkisi.

Tablo 1’de evlilikte uyum konusunda yazılan tezlerin isimleri görülmektedir. Konu açısından çeşitliliğin sağlandığı düşünülmektedir. Ancak ihtiyaca göre daha güncel konuların yer almamış olması da dikkat çekmektedir. Evlilikte uyum ile ilgili konuların daha fazla çalışılması gerekmektedir.

Ulaşılan tezlerin seviyeleri nelerdir?

Tablo 2. Tezlerin seviyeleri

Tezin Seviyesi	Sıklık	Frekans
----------------	--------	---------

Doktora	18	%72
Tıpta Uzmanlık	7	%28
Toplam	25	%100

Tablo 2’de görüldüğü üzere evlilikte uyum konusunda ulaşılan tez seviyelerin %72’si doktora çalışmasıdır %28’i ise tıpta uzmanlık seviyesinde yazılmıştır.

Tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?

Tablo 3. Tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıllar	Sıklık	Frekans
1995	1	%4
2007	1	%4
2008	1	%4
2009	1	%4
2010	1	%4
2011	1	%4
2012	1	%4
2014	1	%4
2015	2	%8
2016	4	%16
2017	3	%12
2018	5	%20
2019	3	%12
Toplam	25	%100

Tablo 3 incelendiğinde evlilikte uyum konusunda yazılan tez çalışmasının ilk 1995 yılında yayımlandığı görülmektedir. 1995 yılı sonrası araya 12 yıllık bir zaman dilimi girmesiyle çalışmaların 2007 yılına dek ilerlemediği görülmüştür. 2007 ile 2014 yılları arası çalışmaların aynı sıklıklarla dağıldığı görülmektedir. 2018’ten sonra konuya olan ilginin arttığını ve en çok tezin ilk kez 2018’de %20 oranında yazıldığını söyleyebiliriz. Sonuç olarak evlilikte uyum gibi önemli bir konuda ne çok yetersiz ne de makul seviyede tez olduğu düşünülmektedir. İleriki yıllarda evlilikte uyumun öneminin daha iyi anlaşılacağı ve bu seviyenin artacağı öngörülmektedir.

Tezlerin özgün dillerine göre dağılımı nasıldır?

Tablo 4. Tezlerin özgün dillerine göre dağılımı

Dil	Sıklık	Frekans
Türkçe	24	%96
İngilizce	1	%4
Toplam	25	%100

Tablo 4 incelendiğinde tezlerin büyük bir çoğunluğu Türkçe dilinde yayımlanmıştır. Dili İngilizce olan tek bir tez çalışması olduğu görülmektedir. Bu da uluslararası platformlarda bu alanın gelişmesi gerektiğini göstermektedir. İncelenen tez çalışmalarının akademik dilinin İngilizce olması okuyucu kitlesine de olumlu şekilde katkı sağlayabilir.

Tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?

Tablo 5. Tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Onaylandığı Üniversite	Sıklık	Frekans
Gazi Üniversitesi	4	%17
Ankara Üniversitesi	1	%4
İstanbul Üniversitesi	1	%4
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	%4
Ege Üniversitesi	1	%4
İnönü Üniversitesi	1	%4
Selçuk Üniversitesi	1	%4
Süleyman Demirel Üniversitesi	1	%4
Hacettepe Üniversitesi	2	%8
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	%4
Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi	1	%4
Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	%8
Çukurova Üniversitesi	3	%13
Marmara Üniversitesi	1	%4
Atatürk Üniversitesi	1	%4
Trabzon Üniversitesi	1	%4
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	%4
Toplam	24	%100

Tablo 5 incelendiğinde evlilikte uyum konusunda en çok tezin onaylandığı üniversite olarak %17 oranla Gazi Üniversitesi olduğu görülmektedir. Yüksek oranda onu seyreden üniversite %13 ile Çukurova Üniversitesidir. Diğer üniversitelere bakıldığında oran %8 ve %4 olarak görülmektedir. %4 oranı en düşük orandır ve bu dağılım birçok üniversitede görülmektedir. Ek olarak, 'İnfertilitede Emosyonel Semptomlar, Evlilik Uyumu Ve Cinsel İşlev Bağlamında Cinsiyet Farklılıkları' konulu çalışma herhangi bir üniversiteye bağlı olmaksızın, Sağlık Bakanlığı bünyesindeki Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı Ve Sinir Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi'nde görev yapan araştırmacı tarafından oluşturulduğundan dolayı bu analiz kısmına alınamamıştır. Geri kalan 24 tezin analizi yukarıdaki tabloda gibidir.

Tezlerin enstitülere göre dağılımı nasıldır?

Tablo 6. Tezlerin enstitülere göre dağılımı

Onaylandığı enstitü	Sıklık	Frekans
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	5	%21
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	1	%4
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	4	%17
Sosyal Bilimler Enstitüsü	8	%33
Tıp Fakültesi	6	%25
Toplam	24	%100

Tablo 6 incelendiğinde tezlerin 5 farklı enstitüde yayımlandığı görülmektedir. Yazılan tezlerin en çok onay aldığı enstitü %33 oran ile Sosyal Bilimler Enstitüsü olmuştur. Onu izleyen enstitü ise %25 oran ile Tıp Fakültesi'dir. Üçüncü olarak, Eğitim Bilimleri Enstitüsü %21 orana sahiptir. Sağlık Bilimleri Enstitüsü %17 oranına sahipken en az tez yazılan enstitü %4 oranla Lisansüstü Eğitim Bilimleri olmuştur. Ek olarak, tablo 5'de belirtilen sebepten dolayı 25 tez yerine 24 adet tez analize alınmıştır.

Tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı nasıldır?

Tablo 7. Tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı

Onaylandığı anabilim dalı	Sıklık	Frekans
Psikoloji	3	%13
Psikiyatri	3	%13
Doğum Ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği	1	%4
Klinik Psikoloji	1	%4
Eğitim Bilimleri	6	%25
Halkla İlişkiler	1	%4
Halk Sağlığı	1	%4
Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon	1	%4
Hemşirelik	2	%8
Antropoloji	1	%4
Aile Hekimliği	2	%8
Felsefe Ve Din Bilimleri	1	%4
Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık	1	%4
Toplam	24	%100

Tablo 7'de incelenen tezlerin yazıldıkları anabilim dallarına göre dağılımları görülmektedir. Dağılıma bakıldığında 13 farklı anabilim dalı olduğu görülmektedir. %25 oranla Eğitim Bilimleri anabilim dalında en fazla tez çalışmasının yayımlandığı görülmektedir. Psikoloji ve Psikiyatri anabilim dallarında bu oran biraz düşmüş %13'lük bir orana ulaşmıştır. Hemşirelik ve Aile Hekimliği anabilim dallarında ise oran %8 olarak görülmektedir. Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Klinik Psikoloji, Halkla İlişkiler, Halk Sağlığı, Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon, Antropoloji, Felsefe Ve Din Bilimleri ve Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık anabilim dallarında oran %4 olarak analiz edilmiştir. Ek olarak, tezlerin üniversite ve enstitülere göre dağılımında bahsedilmiş olan sebepten dolayı bu analizde 24 çalışma üzerinden değerlendirilmiştir.

Tez yazarlarının cinsiyet dağılımı nasıldır?

Tablo 8. Tez yazarlarının cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	Sıklık	Frekans
Kadın	20	%80
Erkek	5	%20
Toplam	25	%100

Tablo 8 incelendiğinde evlilikte uyum konusunda yazılan tezlerin yazarlarının cinsiyet dağılımı görülmektedir. Dağılıma baktığımızda en çok %80 oranla kadın yazar olduğu, %20 oranla da erkek yazarların bu alana katkı sağladığı görülmüştür. Araştırma sonucuna göre erkek yazarlara daha fazla ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Tezler hangi araştırma yöntemleriyle yapılmıştır?

Tablo 9. Tezlerin araştırma yöntemleri

Yöntem	Sıklık	Frekans
Nicel	20	%80
Nitel	2	%8
Karma	3	%12
Toplam	25	%100

Tablo 9 incelendiğinde evlilikte uyum konusunda tezlerin yazıldıkları araştırma yöntemine göre dağılımları şöyledir: tezler nicel, nitel ve karma olarak 3 farklı araştırma yöntemiyle yazılmışlardır. En çok tercih edilen araştırma yönteminin %80 oranla nicel araştırma olduğu görülmektedir. Araştırma sonucu karma yöntemle yapılan araştırmaların %12 oranı olduğunu göstermektedir. Nitel araştırma oranı %8 şeklindedir. Tabloda görüldüğü üzere nitel araştırma oranı oldukça düşüktür. Evlilikte uyum konusunda yazılan tez çalışmalarında nitel yöntemin kullanılmasına daha fazla ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?

Tablo 10. Tezlerde kullanılan veri toplama araçları

Tez	Veri toplama aracı
1	Beck depresyon ölçeği, benlik saygı ölçeği, cinsel doyum ölçeği, çift uyum ölçeği
2	Kişisel bilgi formu, young internet bağımlılık testi, evlilik uyum ölçeği, yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri
3	Tanıtıcı bilgi formu, yaşam kalitesi ölçeği-kısa form, çift uyum ölçeği, yapılandırılmış görüşme formu
4	Yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri, eysenck kişilik anketi, ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ölçeği, kişilerarası tarz ölçeği, evlilik uyum ölçeği, kişisel bilgi formu
5	Kişisel bilgi formu, çift uyum ölçeği, evlilikte problem çözme ölçeği, iletişim şekilleri ölçeği, cinsel yaşam kalitesi-kadın formu/erkek formu
6	Kişisel bilgi formu, öznel iyi oluş ölçekleri, yaşam doyumu ölçeği, olumlu-olumsuz duygulanım ölçeği, mizah tarzları ölçeği, evlilik uyumu ölçeği, temel psikolojik ihtiyaçları doyumu ölçeği
7	Beck anksiyete ölçeği, beck depresyon ölçeği, çift uyum ölçeği, sosyodemografik veri formu, vizüel analog skala, fibromiyalji etki anketi, kadın cinsel işlev ölçeği
8	Mizaç ve karakter envanteri, eş değerlendirme ölçeği, yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri, demografik veri formu
9	Hasta veri formu, fertilitte sorunu envanteri, eşler arası uyum ölçeği, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği, hastane anksiyete depresyon ölçeği
10	Bilinçli farkındalık ölçeği, evlilikte bilinçli farkındalık ölçeği, duygusal zeka özelliği ölçeği, evlilik uyum ölçeği, kişisel bilgi formu
11	Kişisel bilgi formu, evlilik uyum ölçeği, rotter iç- dış kontrol odağı ölçeği, problem çözme envanteri
12	Demografik bilgi formu, çift uyum ölçeği, dinsel yaşayış ölçeği
13	Maslach tükenmişlik envanteri, evlilik uyum ölçeği
14	Anket formu, evlilik uyum ölçeği
15	Sosyodemografik anket formu, hastane anksiyete depresyon ölçeği, evlilikte uyum ölçeği, arizona cinsel yaşantılar ölçeği
16	Beck depresyon ölçeği, ilişki yüklem ölçeği, evlilikte uyum ölçeği, kişisel bilgi formu, değerlendirme ölçeği
17	Demografik bilgi formu, çift uyum ölçeği, ilişki doyumu ölçeği, yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri, bakım verme ölçeği, iletişim şekiller ölçeği- kısa form

18	Kişisel bilgi formu, cinsel öykü formu, mizaç ve karakter envanteri, çift uyum ölçeği
19	Gönüllü katılım formu, çift uyum ölçeği, kısa semptom envanteri, çatışmaların çözümüne yaklaşım ölçeği, yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri, evlilikle başa çıkma yolları ölçeği, ekonomik şiddet endeksi, sosyal destek endeksi, demografik bilgi formu
20	Kişisel bilgi formu, cinsel yaşam kalitesi ölçeği- kadın, evlilik uyum ölçeği
21	Demografik bilgi formu, ilişkilerde bilişsel çarpıtmalar ölçeği, evlilik uyum ölçeği, young şema ölçeği-kısa form 3
22	Sosyodemografik veri formu, çiftler uyum ölçeği, erişkin bağlanma biçimi ölçeği, mizaç ve karakter envanteri, bağlanma ölçeği
23	Sosyodemografik bilgi formu, evlilik uyum ölçeği, Edinburgh doğum sonrası depresyon ölçeği
24	Çift uyum ölçeği, beş faktör kişilik ölçeği, ilişki inanç envanteri, çatışma çözüm stilleri ölçeği, kişisel bilgi formu
25	Evlilik uyum ölçeği, genel sağlık anketi, kadın cinsel fonksiyon indeksi

Tablo 10 incelendiğinde evlilikte uyum konusunda yapılan çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı görülmektedir. Bu tabloya göre tezlerin yazımında kullanılan veri toplama araçlarından çeşitlilik yer almaktadır. En çok tercih edilen veri toplama aracının evlilik uyum ölçeği olduğu görülmektedir. Kalan araçlara bakıldığında demografik bilgi formları, çeşitli anketler, görüşme formları, araştırmanın odaklandığı konuya uygun olarak seçilen ölçekler ve evlilik uyumu ile ilgili geliştirilmiş anketlerden yararlandığı görülmektedir.

Tezlerde kullanılan istatistiksel analizler nelerdir?

Tablo 11. Tezlerin istatistiksel analizleri

Tez	İstatistiksel analizler
1	Anova tes, kruskal wallis test, student t test, whitney- u test, pearson korelasyon analizi
2	Ki kare test, kolmogorov, çoklu regresyon, pearson korelasyon, whitney- u testi
3	Whitney u testi, kruskal Wallis test, pearson korelasyon, fisher ki kare analizi, t test
4	Standart sapma, kolmogrov smirnow test, t test, whitney u test, anova, kruskal wallis, pearson korelasyon, spearman korelasyon, regresyon analizi
5	Kruskal wallis test, tek yönlü anova, dunnet test, yol analizi, frekans analizi
6	Model analizi, t test, korelasyon
7	Kolmogrov- simirnov test, ki-kare, whitney u test, spearman korelasyon
8	Whitney u test, ki-kare, t test, fisher exact test
9	Tek yönlü varyans analizi, standart sapmalar, korelasyon analizi, paired t test, student t test, ki-kare fisher exact test, cronbach alpha
10	Yol analizi
11	Çift yönlü varyans analizi, pearson momentler çarpımı, tukey hsd test
12	Korelasyon analizi, regresyon analizi, çoklu doğrusal regresyon analizi, t test, tek yönlü anova
13	Korelasyon, çeşitli anketler
14	Yüzde, ortalama, standart sapma, one way varyans analizi(anova), çoklu regresyon analizi, toplama işlemi, pearson korelasyon, t test
15	Frekans, yüzde hesaplamaları, student t test, ki-kare testi, pearson korelasyon analizi
16	Varyans analizi, korelasyon hesaplamaları
17	Faktör analizi, cronbach alpha, çift analizi, kovaryans analizi, yol analizi
18	Varyans analizi (manova), anova, çoklu regresyon analizi, korelasyon analizi, standart sapmalar, çok değişkenli varyans analizi
19	Anova, korelasyon analizi, regresyon analizi ve manova

20	Tek yönlü varyans analizi, whitney- u test, kruskall Wallis h testi, t testi, korelasyon, anova
21	Pearson moment çarpımı, korelasyon, çoklu regresyon analizi, standart sapma, yüzde
22	Normallik testi, parametrik analiz, tek yönlü varyans analizi, pearson analizi
23	Standart sapma, student t test, ki-kare testi, regresyon analizi
24	Korelasyon analizi, regresyon analizi, t test, anova, tukey testi, dunnet- c testi. Kohen's d formülü, omega kare
25	Ki- kare testi, regresyon analizi, standart sapma, ortalama

Yukarıdaki tabloda evlilikte uyum konusunda yapılan çalışmalarda kullanılan istatistiki analizler gösterilmiştir. İstatistiki analizler oldukça çeşitlidir. Tabloya bakıldığında korelasyon analizi, regresyon analizi, yüzde, frekans, aritmetik ortalama analizlerinin çokça kullanıldığı göze çarpmaktadır. SPSS programı sayesinde ortaya çıkan çeşitli testler de tezlerin yazımında yararlanılan diğer analizlerden olmuştur.

Tezlerde kullanılan kaynak türleri nelerdir?

Tablo 12. Tezlerin kaynak türleri

Tez	Kullanılan kaynak türleri
1	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
2	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler, internet kaynakları
3	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
4	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
5	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
6	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
7	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
8	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
9	Kitap ve dergiler, makaleler tezler
10	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
11	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler, raporlar
12	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
13	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
14	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
15	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
16	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
17	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler, tük raporları
18	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
19	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
20	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
21	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler, internet kaynakları
22	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
23	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
24	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler
25	Kitap ve dergiler, makaleler, tezler, internet kaynakları, raporlar

Yukarıdaki tabloda evlilikte uyum konusunda yapılan çalışmaların kullanılan kaynak türleri yer almaktadır. Tabloya bakıldığında tüm çalışmalarda kitaplar, dergiler ve tezlerden yararlandığı görülmektedir. İnternet kullanımı ve raporlar kullanılan kaynak türleri arasında kitaplar, dergiler ve tezlere göre daha düşük oranda yer almaktadır. Sonuç olarak kullanılan kaynak türleri açısından çeşitliliğin artmasına ihtiyaç olduğu göze çarpmaktadır.

Tezlerin illere göre dağılımı nasıldır?

Tablo 13. Tezlerin illere göre dağılımı

İller	Sıklık	Frekans
İstanbul	4	%16
Trabzon	2	%8
Erzurum	1	%4
Çanakkale	1	%4
İzmir	1	%4
Ankara	8	%32
Adana	3	%12
Konya	3	%12
Malatya	1	%4
Isparta	1	%4
Toplam	25	%100

Tablo 12 incelendiğinde evlilikte uyum konusunda 10 farklı ilde tez yazıldığı görülmektedir. En yoğun çalışan araştırmacıların Ankara ilinden olduğu görülmektedir. Ankara'yı sırasıyla İstanbul, Adana, Konya, Trabzon, Erzurum, Çanakkale, İzmir, Malatya ve Isparta şehirleri izlemektedir.

Tez danışmanlarının unvanları nelerdir?

Tablo 14. Tez danışmanlarının unvanları

Unvan	Sıklık	Frekans
Dr.	1	%4
Yrd. Doç. Dr.	1	%4
Doç. Dr.	7	%28
Prof. Dr.	16	%64
Toplam	25	%100

Yukarıdaki tabloda evlilikte uyum konusunda çalışan tez danışmanlarının unvanlarına göre dağılımı yer almaktadır. Tabloya bakıldığında ağırlıklı oranla profesör doktor unvanına sahip kişilerin danışman olduğu görülmektedir. Onu izleyen unvanlar doçent doktor, yardımcı doçent doktor ve doktor unvanına sahip danışmanlardır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Türkiye'de evlilik uyumu alanında yapılan doktora tezleri; yıl, il, üniversite, enstitü, anabilim dalı, tez konusu, konu içerikleri, araştırma yöntemi, veri toplama aracı, istatistiki analizler, kullanılan kaynak türleri, yazım dili, tez yazar cinsiyeti ve danışman unvanları açısından incelenmiştir. Evlilikte uyum konusunda 25 doktora tezi çalışması yapılmıştır. Yapılan bu çalışmaların sayısının azami seviyede olduğu düşünülmüştür. Yapılan çalışmada doktora seviyesinde İngilizce dilinde yeterli tez çalışması yapılmadığı analiz edilmiştir. Çalışmaların yazım dilinin büyük oranının Türkçe olması uluslararası alanda okunurluk oranını olumsuz şekilde etkileyebileceği düşünülmektedir. Doktora çalışmalarının akademik dilinin İngilizce olması okuyucu kitlesine olumlu şekilde katkı sağlayabilir. Yapılan incelemeler sonucu nitel araştırmaların sayısının az olduğu görülmüştür. Alanda nicel araştırmalar kadar nitel araştırmalara da ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmüştür. Bu çalışmada nicel ve karma yöntemle çalışmalar oldukça kapsamlıdır. Her çalışma için kullanılan veri toplama araçlarına tek tek bakılmıştır. Bunun sonucunda veri toplama

araçlarının tüm çalışmalar için oldukça kapsamlı ve yeterli olduğu görülmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda evlilik uyumu ile ilgili yazılan tezlerin yazarlarının çoğunluğu kadın olarak saptanmıştır. Bu durum evlilik uyumu konusuna kadınların erkeklerden daha fazla önem verdiğinin bir göstergesi olabilir. Tezlerin yazım yılları incelendiğinde 1995-2019 yılları arasında çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Ancak 1995 yılından sonraki ilk çalışmanın 2007 yılında yapılmış olması ve araya 12 senelik bir zaman diliminin girmesi düşündürücü olmuştur. Yapılan bu çalışmalar Türkiye'deki üniversitelerin birçoğunu kapsamaktadır. Ancak en çok çalışmanın yayımlandığı üniversiteler Ankara şehrinde bulunan üniversitelerdir. Yapılan bu çalışmaların istatistiki analizlerine bakıldığında SPSS programının içindeki testlerden yararlanıldığı görülmüştür. Bu çalışmalarda danışmanlık görevi üstlenenlerin içinde Profesör unvanına sahip olanların yüksek oranda olduğu gözlenmiştir.

Sonuç olarak evliliğe verilen değerin bu kadar yüksek olduğu ülkemizde evlilik uyumu ile ilgili gelecekte daha fazla çalışma yapılması önerilmektedir.

Yazar Katkı Beyanı

Bu çalışmaya birinci yazar %50 oranında, ikinci yazar %50 oranında katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

Alibaşoğlu, H. (2010). *İnfertilitede emosyonel semptomlar, evlilik uyumu ve cinsel işlev bağlamında cinsiyet farklılıkları* (Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi). İstanbul Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul.

Aycanoğlu, C. (2017). Bağlanma tarzları ve internet bağımlılığının evlilik uyumuna etkisi. *Journal of Academic Research in Nursing*, 3 (3), 163-168.

Bayram, O. G. (2009). *İnfertilitenin yaşam kalitesi ve evlilik uyumu üzerine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Çelebi, Y. G. (2016). Bağlanma stilleri, ilişkilere ilişkin bilişsel çarpıtmalar, kişilerarası ilişki tarzları ve kişilik özelliklerinin evlilik uyumunu yordamadaki rolünün incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 18(40), 89-120. DOI: 10.21560/spcd.v18i38117.356353

Çetinkaya, K. S. (2018). *Evlilik uyumuna ilişkin model araştırması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Demirci, K. M. (2019). *Evlilik bireylerin öznel iyi oluş düzeyleri ile mizah tarzları, temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve evlilik uyumu arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.

Döner, D. (2016). Fibromiyalji tanılı kadın hastalarda cinsel fonksiyonların ve evlilik uyumunun değerlendirilmesi. *Türk Osteoporoz Dergisi*, 2019, 25(1): 23-27.

Ersanlı, K. & Kalkan, M. (2008). *Evlilik ilişkilerini geliştirme (Kuram ve Uygulama)*. (1. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Erdoğan, S. (2007). Evlilik uyumu ile psikiyatrik rahatsızlıklar, bağlanma stilleri ve mizaç ve karakter özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2014, 25(1): 9-18.
- Erdoğan, Y. (2019). Türkiye’de Aile Danışmanlığı Alanında Yapılmış Yüksek Lisans Tezlerinin Analizi. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 2(1), 106-127.
- Eren, N. (2008). *İnfertil çiftlerde algılanan sosyal desteğin infertilite ile ilişkili stres ve evlilik uyumu üzerine etkisi* (Yayınlanmamış tıpta uzmanlık tezi). Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Erus, S. M. (2019). Evlilikte bilinçli farkındalık ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide duygusal zeka ve evlilik uyumunun aracılık rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 7(47), 17-31.
- Fakhimifarhadi, R. (2018). *Türkiyeli ve İranlı evli bireylerde evlilik uyumu, denetim odağı ve problem çözme becerisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Geçicioğlu, A. R. (2018). *Evlilik uyumu-dindarlık ilişkisi: Adana örneği* (Yayınlanmamış doktora tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Hamamcı, Z. Buğra, A. ve Duran, Ş. (2011). Üniversite öğrencilerinin evlilik yaşantısı ile ilgili bilgi kaynaklarının ve evlilik öncesi eğitim ihtiyaçlarının incelenmesi. *Aile ve Toplum Dergisi*, 26(7), 33-50.
- Hayırlı, O. (2018). Akademisyenler örneği üzerinden evlilik uyumu ve iş tükenmişliği bağlantısının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Antropoloji Bölümü Tez Koleksiyonu*, 2018.
- Kansız, M. ve Arkar, H.(2011). Mizaç ve karakter özelliklerinin evlilik doyumu üzerine etkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 24-29.
- Karadağ, Ş. (2015). *Evlilik uyumu ilişkisinde aile içi iletişimin rolü: konya örneği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Keskinkılıç, A. (2019). *Evlilik kadınlarda evlilik uyumunun cinsel işlev ve duygudurumları üzerine olan etkisinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış tıpta uzmanlık tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Kışlak, T. Ş. (1995). *Cinsiyet, evlilik uyumu, depresyon ile nedensel ve sorumluluk yüklemeleri arası ilişkiler üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış doktora tezi) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Okutan, K. B. (2015). *Talep etme geri çekilme iletişim örüntüsü ve evlilik uyumu: Bağlanma yaklaşımına dayalı bir çift modeli* (Yayınlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, Ş. C. (2014). *Cinsel işlev bozukluğu olan çiftlerde mizaç ve karakter boyutları, evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişkiler* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Senlet, T. E. (2012). *Domestic violence against women in relations to marital adjustment and psychological well-being, with the effects of attachment, marital coping, and social support* (Yayınlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sevim, S. A. (1999). Evlilik ilişkisini geliştirme programları. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 2(11), 19-25.

- Soylu, T. (2017). *Adet düzensizliği olan kadınların cinsel yaşam kalitesi ve evlilik uyumunun incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Soysal, E. (2017). *Evlilik bireylerin erken dönem uyumsuz şemaları, ilişkilerde bilişsel çarpıtmaları ve yüklemelerinin evlilik uyumunu yordaması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Şahin, B. (2011). *Alkol bağımlıları ve eşlerinde evlilik uyumu, bağlanma biçimi ve mizaç karakter özellikleri arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış tıpta uzmanlık tezi). Gazi Üniversite Tıp Fakültesi, Ankara.
- Şen, B. (2015). *Evlilik öncesi çift eğitimi*. (1 Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Şener, A. ve Terzioğlu, R. S. (2002). *Ailede eşler arasında uyuma etki eden faktörlerin araştırılması*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı.
- Tıraş, M. N. (2018). *Perinatal dönemde paternal depresyon ve evlilik uyumu ilişkisi* (Yayınlanmamış tıpta uzmanlık tezi). Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Tolan, Ç. Ö. (2015). *Evlilik uyumunun kişilik özellikleri, ilişkiye dair inançlar ve çatışma çözüm stilleri bağlamında yordlanması (Diyarbakır ili örneği)* (Yayınlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Yılmaz, A. B. (2016). *Isparta il Merkezinde yaşayan 15-49 yaş evli kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu ve ruhsal sorun görülme sıklığı ile bu durumların evlilik uyumu ve diğer etmenlerle ilişkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.